

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Навчально-науковий інститут педагогіки та психології
Кафедра практичної психології
Товариство психологів України**

ТЕЗИ

доповідей

Міжнародної науково-практичної конференції

**"ХАРКІВСЬКА ШКОЛА ПСИХОЛОГІЇ: СПАДЩИНА І СУЧАСНА
НАУКА"**

**до 80-річного ювілею кафедри психології
в ХНПУ імені Г. С. Сковороди**

19-20 жовтня 2012 року

**ХНПУ
Харків 2012**

ББК 88.3

T29

УДК 159.9 (075)

Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції "ХАРКІВСЬКА ШКОЛА ПСИХОЛОГІЇ: СПАДЩИНА І СУЧАСНА НАУКА" (19-20 жовтня 2012 року). - Харків: ХНПУ, 2012. - 304 с.

Міжнародна науково-практична конференція присвячена 80-річному ювілею кафедри психології в ХНПУ імені Г. С. Сковороди, яка була започаткована всесвітньо відомим психологом О.М. Леонтьєвим.

У тезах доповідей розглядаються питання, пов'язані з історією та методологічними напрямками Харківської школи психології, досліджуються актуальні проблеми сучасної теоретичної та прикладної психології.

Для викладачів, аспірантів, студентів гуманітарних спеціальностей, практичних психологів, вихователів, соціальних та медичних працівників.

Збірник упорядкував: Філенко І.О.

Тези друкуються в авторській редакції

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди.

Потокол №7 від 5.09.2012р.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Голо
Хом
практичн
Г.С. Сков
Спів
Подб
аукового
ніверсит
Серг
ніверсит
Член
Зінчен
академії (С
академії м
ституту з
Ламбо
Мілле
станційн
Рюкри
ституту з
ук Бер
льтурних
Шоша
омьер (Фр
Ясниц
анада).
Іванова
психології Х
Кочаря
психологія
верситету
Кузнецо
психології Х
раїна).
Філенко
психології Ха
раїна).

L. Y. Aivazian

Taras Shevchenko National University of Kyiv

SELECTION CRITERIA OF LONELINESS EXPERIENCING RISK GROUPS

A lot of researches are related to the exposure of groups that are the most vulnerable to loneliness experiencing. There is plenty of criteria for comparison of these risk groups: age, sex, marital status, et cetera. However the most developed one is the age-related aspect of loneliness experiencing risk groups.

Characterizing loneliness as psychological state, it is necessary to say that first of all it is connected with the awareness and experiencing of the apartness and remoteness of the man from other people.

Most authors underline dual character of loneliness experiencing and its influence on the teenager: from one side, it enriches the internal world, allowing to feel the uniqueness of the existence, from the other side – it can result in behavioral deviations, depression or even in suicide.

To adapt the environment in the best way, the man must have one to be personally connected and the wide network of friends. Deficit of each of these different types of relations can lead to emotional or to social loneliness.

In the elderly age the reality of aging is drawn by many reasons of loneliness. Fear and loneliness, caused by health deterioration and fear of death come with old age. For old people loneliness is associated with the decline of activity, due to incapacity or impossibility of movement, but not with absence of social contacts.

Also, women are less liable to loneliness, because they have on the average more social roles than the men. But in youth age women are more vulnerable to loneliness than the men, it is related to inclination for cognitive interpretation to attach more value for the emotional component.

О.А. Аксменко

ЛНУ имени Тараса Шевченко

ДУХОВНОСТЬ – СВЯЗУЮЩИЙ ИНСТРУМЕНТ ЧЕЛОВЕКА С ПСИХИЧЕСКОЙ РЕАЛЬНОСТЬЮ

Существующее информационно-энергетическое поле Земли имеет психическую природу особого качества, поэтому мы называем его психической реальностью. Вся приходящая сюда информация системно организуется в массивы данных с учетом пространственных, временных и сущностных характеристик.

Имея более сложную природу, она управляет как отдельным человеком, так и сообществом, играя сущностную роль в жизнедеятельности каждого человека и всего сообщества, оказывая регулирующее влияние на созидание государств и народов. Содержательные характеристики этой реальности связаны с проявлением нравственных сил, которые могут проявляться на эмоциональном, когнитивном и поведенческом уровнях, и связаны с определенным уровнем развития моральных, интеллектуальных особенностей и освоенной зрелостью мозга.

Существуют разные формы проявления психической реальности, такие как: душа народа, харизма, ноосфера, архетипы, коллективное бессознательное и др., которые играют сущностную роль в жизнедеятельности сообществ.

Глубинный внутренний потенциал народа, данной территории, каждого человека сокрыт в этих формах психической реальности и доступен через нравственность, в основе которой лежит духовность.

Духовность – это инструмент объективирования содержательных характеристик психической реальности в жизни сообщества и конкретного человека, это возможность каждому, с одной стороны осознать и ощутить себя важнейшим звеном мироздания, а с другой – осознать

и освоить свою глубинную сущность (свое предназначение) и найти необходимые средства и способы своей персонализации.

Именно осознанная взаимосвязь человека с психической реальностью позволяет осознать новые идеи и логику перспектив развития общества.

На высшем уровне своего проявления духовность – это иная глубина взаимодействия с психической реальностью, позволяющая овладеть особой информацией и видеть истинную значимую причину происходящих событий, выделять средства и способы изменения сложившейся ситуации, на качественно ином уровне понимать и объяснять Жизнь и Мир, перспективы их движения.

O.A. Akimenko

Taras Shevchenko Lugansk National University

SPIRITUALITY AS AN INSTRUMENT LINKING A PERSON WITH THE MENTAL REALITY

Existing information and power field of the Earth is of special mental nature, so we can call it the mental reality. All coming information is organized systematically in expanses of facts taking into account spatial, temporary and intrinsic characteristics.

Being more complicated, it rules a person and the whole society, playing a great role in the life of human being and the population as the whole, making a decisive influence on the creation of different countries and people. The content features of this reality are connected with displaying moral forces of the emotional, cognitive and behavioral levels and the definite level of development of moral and intellectual peculiarities and assimilated brain maturity.

There are different forms of revealing the mental reality, such as: the soul of the nation, charisma, noo-sphere, archetypes, collective unconsciousness etc which play an important part in the lives of human communities.

Profound inner potential of any nation, of a certain area, and of every person is concealed in the forms of the mental reality and it is available through morality based on spirituality.

Spirituality is an instrument of realizing mental reality characteristics in the life of a community and a single person, it is a possibility for everyone, on the one hand, to become aware of oneself and to feel the most important link in the universe, and on the other hand, to realize and to master their own mission as well as to find the necessary means and ways of personalization.

It is the realized interconnection of a person with the mental reality that allows them to understand new ideas and perspectives of social development.

С.К. Акімов

Бердянський державний педагогічний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ ІНТЕРНЕТ-АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ З ТВОРЧОЮ АКТИВНІСТЮ ОСОБИСТОСТІ

Метою дослідження є емпірична оцінка впливу Інтернету, як потенційного адиктивно-творчого агента, на творчу активність особистості.

Протягом 2010-2011 року нами проводилося дослідження психологічних особливостей студентів Бердянського державного педагогічного університету. Анкета на інтернет-адиктивність містила три тести: Шкала інтернет-залежності, Тест Кулакова, Тест К. Янг. Серед психологічних методик використовувалися методика Рокіча, тест "Креативність" Н. Вишнякової, методика